

REFERAT Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse d. 23-04-2026

Mødedato Torsdag d. 23. april 2026 kl. 14:00

Mødested Mødelokale 5

Mødedeltagere Poul Erik Jensen, A, Kim Lund, DD, Søren Rasmussen, O, Cecilie Liv Hansen, LA, Tage Petersen, V (Fravær), Preben Friis-Hauge, V, Jan Lagoni, V, Anne Fabricius, A, Martin Schmidt Konradsen, EL

Indholdsfortegnelse

Beslutning om fastsættelse af endelige kapaciteter på gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27	3
Godkendelse af tilskud til uddannelsespuljeansøgninger, januar 2026.....	7
Godkendelse af øremærkning af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen til temasatsning målrettet epx-refc	11
Godkendelse af høringssvar til Syddansk Erhvervsskole vedr. nedlæggelse af grundforløb i Grindst	13
Orientering om ansøgninger til ungdomsuddannelserne og 10. klasse 2026 #.....	16
Orientering om Vestbanen.....	18
Godkendelse af tilskud til analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter.....	22
Godkendelse af udarbejdelse af et initiativkatalog til den nye råstofplan #.....	24
Drøftelse af plan for politisk høringsproces og inddragelse af eksterne interessenter for ny jordforur	26
Eventuelt.....	29
Næste møde.....	30
Underskriftsside.....	31

Punkt 1: Beslutning om fastsættelse af endelige kapaciteter på gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27

25/44970

Resumé

Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse skal fastsætte de endelige kapaciteter på de gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27. Kapaciteterne fastsættes ud fra tre forskellige scenarier med tilhørende data fra Børne- og Undervisningsministeriets elevfordelingssystem. Som følge af en stram tidsplan fremlægger administrationen scenarierne og forslag til endelige kapaciteter på mødet.

Sagsfremstilling

Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse skal fastsætte de endelige kapaciteter på de gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27.

Kapaciteten udgør det maksimale antal elevpladser, som de enkelte institutioner må have, fordelt på de forskellige gymnasiale uddannelser. De gymnasiale uddannelser omfatter den almene studentereksamen (stx), den merkantile studentereksamen (hhx), den tekniske studentereksamen (htx), den toårige hf samt det forberedende år til den internationale studentereksamen (pre-IB).

Kapaciteterne fastsættes ud fra tre forskellige scenarier med tilhørende data fra Børne- og Undervisningsministeriets elevfordelingssystem (kørsler). De sidste data (3. kørsel) leveres først til administrationen mandag den 20. april, og regionen skal formidle sin kapacitetsbeslutning til ministeriet fredag den 24. april. Som følge af den stramme tidsplan uddelegerede regionsrådet den 26. januar 2026 kompetencen til at fastsætte de endelige kapaciteter til udvalget.

Administrationen kan ligeledes som følge af den stramme tidsplan først fremlægge data fra kørslerne og et forslag til de endelige kapaciteter på mødet. Det forelagte materiale vedlægges referatet.

Forløb og hensyn i kapacitetsfastsættelsen

Kapacitetsfastsættelsen er todelt. De foreløbige kapaciteter blev vedtaget af regionsrådet den 15. december 2025 (se evt. pkt. 30 i referatet [her](#)). De endelige kapaciteter fastsættes med udgangspunkt i ansøgetal til de gymnasiale uddannelser pr. 1. marts 2026. Disse giver typisk anledning til forholdsvis mange tilpasninger af de foreløbige kapaciteter, da de unges søgemønstre er meget svære at forudse. En oversigt over de foreløbige kapaciteter og søgetal er vedlagt som bilag.

Regionsrådet skal, jf. bekendtgørelsen, fastsætte kapaciteterne ud fra en samlet vurdering af tre hovedhensyn, hhv. 1) ansøgenes frie valg, 2) stram kapacitetsstyring og 3) sammenhængen mellem det samlede ansøgetal i et geografisk område og antallet af institutioner/afdelinger i området.

Derudover skal regionsrådet lade en række supplerende hensyn indgå i den samlede vurdering i det omfang, de er relevante. Det drejer sig bl.a. om muligheden for hensigtsmæssig klassedannelse, stabil planlægningshorisont, eventuelle større stigninger eller fald i ansøgetallet, og andre lokale forhold. I forbindelse med overleveringen har ministeriet oplyst, at de supplerende hensyn skal indgå i kapacitetsfastsættelsen på en sådan måde, at der bliver givet plads til, at den enkelte region reelt kan foretage en samlet helhedsvurdering.

Endelig fremgår det af bekendtgørelsen, at større kapacitetsjusteringer i nedadgående retning skal ske gradvist, hvilket Børne- og Undervisningsministeriet har nærmere fastsat til 10 procent nedjustering eller maksimalt én hel klasse fra et år til et andet.

Administrationens overvejelser om de endelige kapaciteter

I kørslerne afprøver administrationen med udgangspunkt i de foreløbige kapaciteter og søgetallene, om der ved brug af kapacitetsbegrænsninger eller på baggrund af institutionernes bygningsmæssige begrænsninger kan ske fordeling fra afdelinger i større byer til mindre afdelinger i tyndere befolkede områder. Derudover undersøger administrationen om kapacitetsbegrænsninger giver anledning til en mere hensigtsmæssig kapacitetsudnyttelse i byer, hvor der over en årrække er sket en skævvridning i søgningen mellem gymnasier med samme udbud.

For mange udbud vil de foreslåede endelige kapaciteter blot være en simpel tilpasning af de foreløbige kapaciteter på baggrund af søgetal, eventuelt fordelte ansøgere og hensynet til en hensigtsmæssig klassedannelse. Herunder vil administrationen i nogle tilfælde foreslå en lavere kapacitet end den foreløbige for at leve op til den stramme kapacitetsstyring. Her vil der dog være tale om uudnyttet kapacitet (tomme pladser).

Af kørslerne fremgår det, hvor mange af de fordelte ansøgere, der ikke kan findes plads til i Børne- og Undervisningsministeriets elevfordelingssystem (ufordelte ansøgere). Det kan være ansøgere, der kun har prioriteret det ene uddannelsesønske, hvorfra de er fordelt, og har mere end 45 minutters transporttid til andre gymnasier med samme uddannelse. De ufordelte ansøgere fordeles manuelt af administrationen, og det er et hensyn i kapacitetsfastsættelsen, at antallet af ufordelte ansøgere holdes nede.

Børne- og Undervisningsministeriet udmeldte den 1. september 2025 en kapacitetsmæssig ramme for det maksimale antal pladser, der kan tildeles de gymnasiale uddannelser i Syddanmark (fremgår af bilag). Søgetallene giver umiddelbart ikke anledning til at anmode ministeriet om en større kapacitetsmæssig ramme.

Derudover godkendte Børne- og Undervisningsministeriet den 23. februar 2026 regionsrådets indstilling om at fastsætte 11 afdelinger til en kapacitet på under 84 elevpladser, hvilket i lovgivningen er defineret som en minimumskapacitet. De pågældende kapaciteter er markeret med fed skrift i bilaget. Godkendelsen blev givet med henblik på at opretholde uddannelsesdækningen i områderne. Søgetallene giver imidlertid anledning til, at HF & VUC FYN's afdeling på Ærø (hf) og EUC Lillebælt i Fredericia (htx) sættes op med én klasse.

Særlige forhold vedrørende Fyn

Administrationen foreslår, i tråd med institutionernes eget ønske, og hvad der er fysisk plads til i bygningerne, at kapaciteterne sættes stramt tilsvarende de foreløbige kapaciteter på Odense Katedralskole (stx og hf) og Sct. Knuds Gymnasium (stx) i Odense. De to udbud er lige som tidligere år overansøgt, men Odense Katedralskole i væsentlig lavere udstrækning end de foregående år. Samtidig er TietgenSkolen i Odense (hxx) gået meget tilbage i ansøgstal fra 2025 til 2026, hvorfor der i modsætning til de senere år vil være plads til fordelte ansøgere, der har prioriteret institutionen som anden eller lavere prioritet. Det betyder samlet set, at færre ansøgere end tidligere vil blive fordelt til decentralt beliggende gymnasier på Fyn og øvrige uddannelsesudbud i Odense. Det er imidlertid et hensyn i kapacitetsfastsættelsen, at der er plads til de ansøgere, der kan fordeles hertil, mens uudnyttet kapacitet (tomme pladser) skæres væk.

Svendborg Gymnasium er på stx overansøgt med 50 ansøgere sammenlignet med den foreløbige kapacitet. Administrationen vil i kørslerne afsøge, om der kan ske fordeling fra Svendborg Gymnasium til Faaborg Gymnasium, der er en lille og underansøgt afdeling. Her vil der i den endelige kapacitetsfastsættelse være et politisk hensyn til, at der skal være en fornuftig sammenhæng i antal berørte (fordelte) ansøgere, og hvor mange der rent faktisk kan fordeles til Faaborg Gymnasium.

Særlige forhold vedrørende Trekantområdet

I Vejle er der sket en forskydning i ansøgningen til stx mellem Rosborg Gymnasium & HF (20 procent fald) og Rødkilde Gymnasium (49 procent stigning), mens den samlede stx-søgning på tværs af de to gymnasier er steget med tre procent. Administrationen vil i kørslerne derfor undersøge, om der kan ske fordeling til de mindre stx-afdelinger i Tørring og Grindsted fra Rødkilde Gymnasium, der er overansøgt med 85 ansøgere sammenlignet med deres foreløbige kapacitet. Rosborg Gymnasium & HF's foreløbige kapacitet blev sat ned med én klasse sammenlignet med den endelige kapacitet for skoleåret 2025/26. Det er et hensyn i kapacitetsfastsættelsen, at Rosborg Gymnasium & HF sættes til en kapacitet, der sikrer plads til eventuelt fordelte ansøgere fra Rødkilde Gymnasium, mens uudnyttet kapacitet kan skæres væk.

Munkensdam Gymnasium i Kolding (stx) var i 2025 markant overansøgt (77 ansøgere blev fordelt). I år er gymnasiet alene overansøgt med 15 ansøgere sammenlignet med den foreløbige kapacitet. Administrationen foreslår, i tråd med institutionens eget ønske, og hvad der er fysisk plads til i bygningerne, at kapaciteten sættes stramt tilsvarende den foreløbige kapacitet (319 pladser). Denne kapacitet er én klasse lavere end Munkensdam Gymnasiums endelige kapacitet for skoleåret 2025/26, hvilket er det maksimale et udbud kan sættes ned i kapacitet fra et år til et andet.

Særlige forhold vedrørende Sydvestjylland

Rybners i Esbjerg er overansøgt sammenlignet med de foreløbige kapaciteter på hhv. stx (18), hhx (83) og htx (24). På htx foreslår administrationen, at kapaciteten tilpasses ansøgetallet, hvilket er i tråd med ministeriets hidtidige praksis, hvor alle ansøgere til htx har fået opfyldt deres 1. prioritet. I kørslerne vil administrationen imidlertid afsøge, om der kan ske fordeling fra Rybners til de mindre stx- og hhx-afdelinger i hhv. Ribe og Varde. Her vil der i den endelige kapacitetsfastsættelse være et politisk hensyn til, at der skal være en fornuftig sammenhæng i antal fordelte ansøgere, og hvor mange der rent faktisk kan fordeles til Ribe og Varde. Samtidig er der et hensyn til, hvorvidt den samlede kapacitetsudnyttelse på stx i Esbjerg er hensigtsmæssig, set i lyset af de seneste års søgetal, hvor Rybners har oplevet en stigning, mens Esbjerg Gymnasium er gået tilbage.

Indstilling

Det indstilles,

At Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse fastsætter de endelige kapaciteter på de gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse godkendte de endelige kapaciteter på de gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27, jf. vedlagte bilag 2 "Endelige kapaciteter på gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026-27", kolonne 8 "Endelig kapacitet" længst til højre i skemaet.

De indstillede kapaciteter på de gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026/27 m.v., som administrationen præsenterede på udvalgsrådet, er vedlagt referatet som bilag 2 "Endelige kapaciteter på gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026-27".

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1- Foreløbige kapaciteter og søgetal for skoleåret 2026-27

Bilag 2 - Endelige kapaciteter på gymnasiale uddannelser for skoleåret 2026-27

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 2: Godkendelse af tilskud til uddannelsespuljeansøgninger, januar 2026

26/10995

Resumé

Der var ansøgningsfrist til uddannelsespuljen den 15. januar 2026. Regionen har modtaget 16 ansøgninger. 13 ansøgninger indstilles til tilsagn på sammenlagt 17.627.062,82 kr. En ansøgning indstilles til reduceret tilsagn, og tre ansøgninger indstilles til afslag.

Sagsfremstilling

Regionsrådet har en uddannelsespulje til udviklingsaktiviteter på uddannelsesområdet. Der afsættes ca. 22 mio. kr. årligt til puljen, og dertil kommer tilbageløb af midler fra afsluttede projekter, samt statslig medfinansiering af socialfondsmidlerne.

Uddannelsespuljen støtter udviklingsaktiviteter, der retter sig mod tre politisk prioriterede indsatsområder:

- Fremme den enkeltes kompetencer.
- Understøtte adgang til gode og bæredygtige uddannelsesmuligheder i hele regionen.
- Bidrage til at flere unge trives.

Der kan gives støtte fra uddannelsespuljen på op til 75 procent af de ansøgte projekters støtteberettigede udgifter.

Den aktuelle ansøgningsrunde

Forud for ansøgningsfristen havde administrationen været i dialog med 19 potentielle ansøgere til uddannelsespuljen. Heraf valgte 16 at indsende en ansøgning til fristen.

Ansøgningerne fordeler sig således på de to delpuljer:

- Ni ansøgninger til puljen for mindre uddannelsesprojekter.
- Syv ansøgninger til puljen for større uddannelsesprojekter.

Der er på nuværende tidspunkt 29.088.076 kr. i uddannelsespuljen for 2026. Dette beløb er inklusiv statslig medfinansiering af socialfondsmidlerne, tilbageløb fra afsluttede projekter, og de ekstra 3 mio. kr., som der i budgetaftalen for 2026 er afsat til uddannelsespuljen til at understøtte EPX-reformen, bl.a. i forhold til prøvehandling målrettet den nye EPX-uddannelse.

Ansøgningerne er vurderet i forhold til uddannelsespuljens krav og kriterier for henholdsvis mindre og større uddannelsesprojekter.

Administrationen indstiller 13 ansøgninger til at modtage i alt 17.627.062,82 kr. i støtte.

I bilag 1 findes en oversigt over alle ansøgningerne for denne runde med bl.a. administrationens indstilling. I bilag 2 findes en uddybning af de enkelte ansøgninger og administrationens vurderinger, herunder konkrete begrundelser for indstillingerne.

Temaer for ansøgningerne

De 13 ansøgninger, der i tilstrækkelig grad vurderes at leve op til uddannelsespuljens krav og kriterier, fordeler sig således på de politisk prioriterede indsatsområder med temaer for ansøgningerne angivet i parentes:

- Fem ansøgninger adresserer indsatsområdet ”Fremme den enkeltes kompetencer” (EPX-prøvehandling, flere faglærte og faglig læsning).
- En ansøgning adresserer indsatsområdet ”Adgang til gode og bæredygtige uddannelsesmuligheder i hele regionen” (EPX-prøvehandling på HF søfart).
- Syv ansøgninger adresserer indsatsområdet ”Bidrage til at flere unge trives” (faglig trivsel, social trivsel, reducere frafald i overgange til oplæring/uddannelse og udsatte elevers trivsel).

Evaluerings

Det er som udgangspunkt projekter under puljen til større uddannelsesprojekter, der skal evalueres eksternt. Af de fem større projektansøgninger, der indstilles til tilsagn, vil alle fem projekter skulle evalueres eksternt.

Det drejer sig om følgende projekter:

- ”Trivsel gennem uddannelsesforløbet – fra klassefællesskab til læreplads”
- ”HF Søfart på vej med EPX Søfart”
- ”Hold fast”
- ”Forsvaret som karrierevej”
- ”Trykke overgange i erhvervsuddannelserne”

Indstilling

Det indstilles, at udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse anbefaler over for regionsrådet:

At ansøgningen ”Almenfag i aktion” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 502.596,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Øget faglig trivsel på alle Ribe Katedralskoles ungdomsuddannelser” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 740.271,96 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Sammen om EPX” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 745.241,40 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Praksisfaglig skoleudvikling i fællesskab” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 744.276,60 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Trivsel og fastholdelse for alle” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 459.594,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Fra akutte indsatser til forebyggende fællesskabsarbejde” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 378.000,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Bedre læring og trivsel gennem praksisfaglighed og elevengagement” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 742.874,40 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Læsning – deltagelsesmuligheder og fordybelse” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 340.540,20 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”HF Søfart på vej mod EPX Søfart” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 1.993.545,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Hold fast” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 3.864.509,10 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”Forsvaret som karrierevej” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 2.625.840,00 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter

At ansøgningen ”Trykke overgange i erhvervsuddannelserne” modtager tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 2.219.398,20 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter

At ansøgningen ”Trivsel gennem uddannelsesforløbet – fra klassefællesskab til læreplads” modtager reduceret tilsagn om støtte fra Region Syddanmarks uddannelsespulje på 2.270.375,96 kr. Tilskuddet kan maksimalt udgøre 75 procent af de godkendte støtteberettigede udgifter.

At ansøgningen ”EPX-prøvehandling med AI-anvendelse rettet mod velfærdsområdet” får afslag.

At ansøgningen ”Future Business” får afslag.

At ansøgningen ”Trivsel på vejen” får afslag.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Campus Vejle har gjort opmærksom på, at der er en faktisk fejl i indstillingsbilaget vedr. deres ansøgning "Future Business". Det fremgår af bilag 2 på s. 33, at "Læringsdagene er som koncept allerede udviklet i et tidligere uddannelsespuljeprojekt, "Fra grundskole til fremtidens business" og er dermed en kendt og velafprøvet aktivitet". Det tidligere projekt, der henvises til, var dog støttet af "Tietgenfonden" og dermed ikke uddannelsespuljen. Bilaget vil blive opdateret med denne præcisering forud for den efterfølgende behandling af sagen i forretningsudvalget og regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 Oversigt over uddannelsespuljeprojekter januar 2026

Bilag 2 Samlet indstillingsbilag januar 2026

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 3: Godkendelse af øremærkning af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen til temasatsning målrettet epx-reformen

26/9749

Resumé

Det fremgår af Region Syddanmarks budgetaftale for 2026, at der afsættes ekstra 3 mio. kr. til uddannelsespuljen i 2026 til at understøtte uddannelsesreformen bl.a. gennem prøvehandling og udviklingsprojekter målrettet epx.

Administrationen foreslår, at der til den næste ansøgningsfrist til uddannelsespuljen den 15. september 2026 reserveres 5 mio. kr. til en temasatsning rettet mod epx-reformen med fokus på den forventede gren "Samfund, sikkerhed og sundhed", og på at styrke overgangen fra gymnasiale uddannelser generelt til professionsbacheloruddannelser inden for sundheds- og velfærdsområdet.

Sagsfremstilling

Den 18. februar 2025 indgik regeringen aftale med SF og Dansk Folkeparti om en uddannelsesreform, der skal sikre etableringen af en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse (epx) fra 2030. Epx skal kombinere teori og praksis og give alle unge mulighed for at være en del af et gymnasialt ungefælleskab, inden de skal træffe beslutning om videre uddannelse.

Om epx-reformen fremgår det af Region Syddanmarks budgetaftale for 2026 bl.a., at:

- Der afsættes ekstra 3 mio. kr. i 2026 til uddannelsespuljen til at understøtte uddannelsesreformen, bl.a. i forhold til prøvehandling målrettet den nye epx-uddannelse, samt projekter, der skal understøtte det nye uddannelses- og institutionslandskab.
- Aftalepartierne ønsker, at sygehusene indgår i dialog om, hvordan de kan bidrage til styrkelsen af den praktiske læringsarena på den nye epx-uddannelse, bl.a. gennem prøvehandling og eventuelt som økonomisk partner i projekter under uddannelsespuljen.

Administrationen foreslår derfor, at der til den næste ansøgningsfrist til uddannelsespuljen den 15. september 2026 reserveres 5 mio. kr. til en temasatsning vedr. epx-reformen. Temaet skal understøtte regionens interesse i en stærk faglig epx-gren inden for "Samfund, sikkerhed og sundhed", samt en styrket overgang fra de treårige gymnasiale uddannelser (stx, hhx, htx) til professionsbacheloruddannelser på sundheds- og velfærdsområdet.

Relevante projekter for temaet vil være samarbejder mellem syddanske ungdomsuddannelser, videregående uddannelser og sygehuse og/eller kommuner, hvor en af flere aktiviteter kan være at få sundhedsfaglige medarbejdere ind som gæstelærere på fx hf og/eller at afprøve korte praktikker eller besøg på et sygehus.

I forbindelse med temasatsningen vil administrationen udarbejde annonceringsmateriale og afholde informationsmøde.

Det bemærkes, at der ved fristen for Uddannelsespuljen den 15. januar er ansøgt om mere end 3 mio. kr. til epx-projekter. Der er dog ikke tale om projekter, der specifikt inddrager sundhedsfaglige miljøer, men mere brede tematikker som praksisfaglighed samt integration af forskellige uddannelser (hf, 10. klasse, eux mv.) og elevtyper.

Det bemærkes endvidere, at da uddannelses- og institutionslandskabet undergår en større omlægning fra 2026, som først forventes at falde på plads ved årsskiftet 26/27, vurderes det ikke relevant at lade projekter inden for dette emne indgå i annonceringen.

Det særligt rådgivende udvalg vedr. epx-reformen drøftede forslaget om reservation af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen (ansøgningsfrist til puljen den 15. september 2026) til en temasatsning målrettet epx-reformen på udvalgets møde den 20. marts 2026. Udvalget finder, at temasatsningen målrettet epx-reformen er interessant og relevant og bakker op om forslaget.

Der er vedlagt et notat (bilag 1) med en nærmere beskrivelse af epx-reformen og muligheder i relation til udvikling af praksisnær undervisning i samarbejde med sundhedsfaglige miljøer. Notatet er udarbejdet i samarbejde med HR-sundhedsuddannelser.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse anbefaler Regionsrådet:

At godkende forslag om reservation af 5 mio. kr. fra uddannelsespuljen (ansøgningsfrist til puljen den 15. september 2026) til en temasatsning målrettet epx-reformen.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - EPX-notat

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 4: Godkendelse af høringsvar til Syddansk Erhvervsskole vedr. nedlæggelse af grundforløb i Grindsted

26/11631

Resumé

Syddansk Erhvervsskole (SDE) ønsker pr. 1. januar 2027 at nedlægge en række erhvervsuddannelsesgrundforløb 1 (GF1) og grundforløb 2 (GF2) i Grindsted. Region Syddanmark skal afgive høringsvar hvad angår grundforløbene, som led i regionsrådets koordinerende opgave på uddannelsesområdet. Det indstilles, at Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse anbefaler regionsrådet at godkende forslag til høringsvar, hvor regionsrådet beklager nedlæggelsen af grundforløbene, men anerkender beslutningen set i lyset af de gældende forhold.

Sagsfremstilling

Syddansk Erhvervsskole har den 6. marts 2026 anmodet Region Syddanmark om høringsvar vedrørende nedlæggelse af en række erhvervsuddannelsesgrundforløb på deres afdeling i Grindsted. Henvendelsen fra SDE er vedlagt som bilag 1.

SDE meddeler over for Region Syddanmark, at skolen pr. 1. januar 2027 ønsker at nedlægge udbud af GF1 og GF2 i Grindsted. Syddansk Erhvervsskole udbyder pt. følgende grundforløb i Grindsted:

- Automatiktekniker
- Elektriker
- Industritekniker
- Lastvognsmekaniker
- Personvognsmekaniker
- Smed
- Træfagenes byggeuddannelse

Region Syddanmark skal ifølge de gældende regler afgive høringsvar, hvad angår grundforløbene, som led i regionsrådets koordinerende opgave på uddannelsesområdet.

Baggrund for SDE's beslutning

SDE begrundet deres ønske om at nedlægge grundforløbene i Grindsted med, at SDE's mulighed for at modtage udkantstilskud bortfaldt med finansloven for 2025 og at implementeringen af den kommende uddannelsesreform (epx) i 2030 betyder, at SDE's aktiviteter inden for 10. klasse og GF1 bortfalder, mens GF2 fortsat vil kunne udbydes. Aftalen om uddannelsesreformen kan ses her: [Aftale om en ny erhvervs- og professionsrettet gymnasieuddannelse](#)

SDE vurderer således, at implementeringen af uddannelsesreformen i 2030 og bortfaldet af SDE's aktiviteter inden for 10. klasse og GF1 i kombination med bortfaldet af udkantstilskuddet betyder, at driften af grundforløbsudbuddene i Grindsted ikke længere er økonomisk bæredygtig.

Samtidig forventer SDE, at der – som følge af uddannelsesreformen – i perioden 2030–2032 ikke vil være aktivitet på hverken GF1 eller GF2, hvilket samlet set vil medføre et forventet underskud i størrelsesordenen 7 – 10 mio. kr.

SDE oplyser desuden, at i aftalen om uddannelsesreformen (epx) er Billund Kommune klassificeret som et mindre byområde, og at der er jf. delaftalen ikke identificeret andre mulige udbydere af epX end Grindsted Gymnasie- og Erhvervsskole (GGES). Muligheden for, at GGES skulle ansøge om de tekniske grundforløbsudbud har været undersøgt. Men her blev det ifølge SDE vurderet, at den betydelige økonomiske usikkerhed, som følger af ovenstående forhold, ikke gør det muligt for GGES at påtage sig disse udbud.

SDE vurderer desuden, at langvarig usikkerhed kan påvirke rekruttering og fastholdelse af både ledere og medarbejdere på SDE og dermed svække omverdenens tillid til skolens stabilitet. Samtidig peger SDE på, at skolen med beslutningen agerer rettidigt, og at SDE derfor vil kunne fokusere på deres uddannelser i Vejle og Odense.

På den baggrund anmoder SDE om regionsrådets høringssvar for at kunne nedlægge grundforløbsudbuddene i Grindsted med virkning fra den 1. januar 2027, således at det sidste GF1-hold kan gennemføre og afslutte deres uddannelsesforløb hen over efteråret 2026.

Derudover henviser SDE til, at skolens afdeling i Vejle ved en nedlæggelse af grundforløbene i Grindsted vil kunne tilbyde både GF1- og GF2-pladser inden for de pågældende uddannelser til potentielle kommende elever fra Grindstedområdet.

Endelig anfører SDE, at potentielle kommende elever fra Grindstedområdet vil have mulighed for at søge om optagelse på erhvervskollegiet i Vejle, hvor der hidtil har været kapacitet til de elever, der har ansøgt om optagelse. I forlængelse heraf henviser SDE til, at øvrige erhvervsskoler i området (Esbjerg, Kolding, Fredericia, Skjern og Herning) ligeledes har skolehjem.

Administrationens vurdering

Administrationen beklager nedlæggelsen af de nævnte grundforløb i Grindsted, men anerkender også SDE's beslutning set i lyset af skolens begrundelser og argumenter.

I forlængelse heraf medgiver administrationen, at det i nogle tilfælde kan være hensigtsmæssigt at centralisere udbuddet af grundforløb for at opnå bæredygtige holdstørrelser og fagligt udviklende miljøer.

Administrationen bemærker endvidere, at implementeringen af uddannelsesreformen i 2030, evt. i kombination med den demografiske udvikling med faldende ungdomsårgange og andre lokale forhold, kan være medvirkende til, at også andre uddannelsesinstitutioner i de kommende år (ligesom SDE) kan finde det økonomisk nødvendigt at nedlægge en eller flere uddannelser.

Konsekvensen af dette vil for de unge ofte være længere transporttid til de pågældende erhvervsuddannelser ligesom i den aktuelle sag, hvor unge, der ønsker en erhvervsuddannelse, fremover må tage til fx SDE i Vejle, Hansenberg i Kolding eller Rybners i Esbjerg. I praksis vil dette dog kunne opvejes af muligheden for, at elever med lang transporttid vil kunne opnå en skolehjemspads.

Endelig vil administrationen gerne kvittere for, at SDE har undersøgt muligheden for, hvorvidt Grindsted Gymnasie- og Erhvervsskole ville kunne videreføre de tekniske grundforløbsudbud.

Den videre proces

Administrationen har udarbejdet et forslag til høringssvar (bilag 2) til SDE, hvor regionsrådet beklager nedlæggelsen af grundforløbene i Grindsted, men anerkender skolens beslutning set i lyset af de gældende forhold.

Dernæst skal SDE orientere Børne- og undervisningsministeriet om beslutningen om nedlæggelse af udbuddene, hvorefter ministeren kan tilbagekalde de pågældende udbudsgodkendelser.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse anbefaler regionsrådet:

At godkende forslag til høringssvar til Syddansk Erhvervsskole, hvori regionsrådet beklager nedlæggelsen af grundforløbene i Grindsted, men anerkender skolens beslutning set i lyset af de gældende forhold.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1 - Henvendelse fra SDE vedr. nedlæggelse af EUD GF1 og GF2 i Grindsted

Bilag 2 - Forslag til høringssvar til SDE vedr. nedlæggelse af grundforløb i Grindsted

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 5: Orientering om ansøgninger til ungdomsuddannelserne og 10. klasse 2026 #

26/12049

Resumé

Den 1. marts 2026 var der ansøgningsfrist for 10. klasse og ungdomsuddannelserne. I sagen redegøres der for ansøgningsmønsteret i 2026 i Syddanmark.

Sagsfremstilling

I alt 23.135 unge søgte i 2026 en ungdomsuddannelse eller 10. klasse i Syddanmark. Heraf søgte 9.403 (40,6 pct.) en 10. klasse. 3.153 søgte en erhvervsuddannelse, hvilket svarer til 23,0 pct. af de unge, der søgte en ungdomsuddannelse. På landsplan var andelen 19,0 pct. I alt 9.329 søgte en gymnasial uddannelse, hvilket svarer til 67,9 pct. af de unge, der søgte en ungdomsuddannelse, hvor andelen på landsplan var 73,7 pct.

1.250 søgte øvrige ungdomsuddannelser (inkl. FGU), hvilket svarer til 9,1 pct. af de unge, der søgte en ungdomsuddannelse, hvor andelen på landsplan var 7,3 pct.

Fra 2025 til 2026 faldt det samlede antal ansøgninger til ungdomsuddannelser og 10.klasse med 3,2 pct. Antallet af ansøgninger til gymnasiale uddannelser faldt med 4,2 pct., mens antallet til erhvervsuddannelser faldt med 8,3 pct.

Stx er fortsat den største gymnasiale uddannelse med 50,2 pct. af ansøgningerne til gymnasiale uddannelser. Hhx er den næstmest søgte med 27,8 pct. af ansøgningerne, mens Hf fik 13,8 pct., og Htx fik 6,2 pct. af ansøgningerne. Andelen af ansøgninger er steget for Stx, Htx og Hf mens den er faldet for Hhx.

”Teknologi, byggeri og transport” er fortsat det mest søgte hovedområde på erhvervsskolerne med 53,4 pct. af ansøgerne i 2026. ”Fødevarer, jordbrug og oplevelser” fik 16,1 pct. af ansøgningerne til erhvervsuddannelserne, mens ”Kontor, handel og forretningsservice” samt ”Omsorg, sundhed og pædagogik” fik henholdsvis 13,0 pct. og 17,5 pct. af ansøgningerne. Andelen af ansøgninger til hovedområder steg fra 2025-2026 for ”Omsorg, sundhed og pædagogik”, mens den faldt for de tre øvrige hovedområder.

Vedlagte bilag uddyber udviklingen i ansøgninger til de forskellige ungdomsuddannelser og 10. klasse.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Til orientering.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - Ansøgninger til ungdomsuddannelser i Syddanmark..pdf

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 6: Orientering om Vestbanen

26/12733

Resumé

Region Syddanmark står for finansiering af togdrift og infrastruktur på Vestbanen. Banen står inden for de kommende år over for en række beslutninger i forhold til fornyelse og vedligehold af infrastrukturen samt den fremtidige togdrift. Sammen med Region Nordjylland og Region Midtjylland er der gennemført en analyse af investeringsbehovet i de vstdanske, regionale lokalbaners infrastruktur i de kommende 15 år. Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse, forretningsudvalget og regionsrådet orienteres om analysen.

Sagsfremstilling

Vestbanen er en 37,5 km lokalbane mellem Varde og Nørre Nebel. Banen er ejet af Sydtrafik og Varde Kommune. I henhold til Lov om Trafikselskaber står Region Syddanmark for finansiering af togdriften og infrastrukturen på banen. Til det formål anvender Region Syddanmark i 2026 19,7 mio. kr. indenfor Region Syddanmarks samlede ramme til kollektiv trafik på 298,9 mio. kr. Vestbanen havde i 2024 167.000 passagerer. Der var i 2024 ca. 7,7 mio. passager i alt i den regionalt finansierede kollektive trafik i Region Syddanmark.

Togdriften på Vestbanen håndteres af Sydtrafik gennem en driftskontrakt med GoCollective, der er en del af den statslige kontrakt for en række regionale baner i Jylland og på Fyn. I forhold til infrastrukturen er der tegnet en kontrakt med Midtjyske Jernbaner om den løbende drift. Kontrakten med henholdsvis GoCollective og Midtjyske Jernbaner udløber med udgangen af 2028 med mulighed for forlængelse i to år.

Som følge af GoCollectives misligholdelse af kontrakten med Transportministeriet har Transportministeren oplyst, at der pt. forhandles om, at DSB indtil kontraktudløb skal overtage driften fra GoCollective på de strækninger, som GoCollective pt. betjener, herunder Vestbanen. Forhandlingerne kan få betydning for, hvornår Region Syddanmark skal træffe beslutning om håndtering af togdriften fremadrettet på Vestbanen.

En midlertidige kontraktovergang til DSB, betyder efter det oplyste, at kontrakten af kontraktjuridiske årsager ikke nødvendigvis kan forlænges med 2 år til 2030. Staten skal derfor indenfor de næste 1-2 år formentlig beslutte, hvad der skal med den nuværende kørsel på de statslige strækninger, og Region Syddanmark skal i tilslutning hertil træffe beslutning om håndtering af togdriften fremadrettet på Vestbanen.

Se bilag 1 for yderligere baggrundsinformation om Vestbanen.

Budgetaftale 2026

I budgetaftale 2026 for Region Syddanmark fremgår, at den nuværende statslige investeringstilskudsordning til regionernes lokalbaner udløber med udgangen af 2025, og at det forventes, at Finansministeriet, Transportministeriet og Danske Regioner snarest drøfter den fremtidige håndtering af de regionale lokalbaners investeringer.

Med henblik på at der foreligger et ensartet grundlag for de regionale baner både øst og vest for Storebælt, herunder Vestbanen, blev det med budgetaftalen desuden aftalt at igangsætte en analyse af det fremtidige investeringsbehov frem til 2040 på de regionale baner vest for Storebælt sammen med Region Nordjylland og Region Midtjylland. I budgetaftalen blev det endelig aftalt, at analysen forelægges det nye udvalg, der skal varetage opgaverne inden for Miljø, Mobilitet og Uddannelse, når analysen er afsluttet.

Hvad viser analysen

Analysen er udarbejdet af Rambøll, og den er udformet, så den svarer til den analyse, de østdanske regioner for de regionale lokalbaner øst for Storebælt fik gennemført i 2023-24. Herudover indgår der også i analysen for de vestdanske lokalbaner en analyse af investeringsbehov i forhold til klimasikring grundet større regnmængder og stigende grundvand. Analysen indeholder desuden et oversigtlig overslag over udgifter til batteriinfrastruktur for Vestbanen.

Infrastrukturanalysen for perioden 2027-2040 er udarbejdet på baggrund af data fra de enkelte regionale baneselskaber, og Rambøll har fx ikke foretaget fysiske besigtigelser af infrastrukturen mv. Begrænsningerne i datagrundlaget betyder, at Rambøll ikke har fuldt overblik over tilstanden af infrastrukturen på privatbanerne. Med dette forbehold kommer Rambøll frem til, at der frem til 2040 vil være behov for investeringer i vedligehold, fornyelse og anlæg på 1,26 mia. kr. på Vestbanen. Der henvises i øvrigt til vedlagte bilag 2 vedr. analysen ”Infrastrukturanalyse 2027-2040”.

Kommende beslutninger og umiddelbare forventninger til Vestbanens fremtidige økonomi

De kommende år skal der træffes en række større beslutninger vedrørende Vestbanen, herunder vedrørende fremtidig drift og togtype (batteritog) og investeringer i infrastruktur.

Den fremtidige økonomi for Vestbanen bestemmes overordnet på den ene side af udgifterne til den løbende togdrift samt drift og vedligehold af infrastrukturen, og på den anden side af passagerudviklingen, og dermed passagerindtægterne.

Det forventes, at togdriften i fremtiden bliver dyrere end i dag. Det skyldes at en kommende statslig driftskontrakt for lokalbanerne, uanset fremtidig operatør, må antages at blive dyrere end den nuværende, jf. Transportministeriets udmelding i forbindelse med GoCollectives misligholdelse af nuværende kontrakt.

Desuden vil beslutningen fra ”Infrastrukturplan 2035” om inden 2035 at overgå til batteritog på en række af statslige regionale baner i Jylland og på Fyn betyde, at Vestbanen også skal overgå til batteritog, hvis den fortsat skal drives under den statslige kontrakt.

Det bemærkes, at økonomisk og driftsmæssigt har driften af Vestbanen som en del af den statslige kontrakt haft betydelige fordele. Det vurderes umiddelbart ikke realistisk eller økonomisk hensigtsmæssigt at genoptage driften i eget regi, inklusive genopbygning af egen driftsorganisation.

De nødvendige investeringer i Vestbanens infrastruktur de kommende 10-15 år vil også medvirke til en betydelig stigning i Region Syddanmarks årlige udgifter til Vestbanens samlede drift. Det forventes som udgangspunkt, at infrastrukturinvesteringerne skal finansieres via lånoptagelse.

Bla. grundet den demografiske udvikling i det område som banen betjener, forventes der som udgangspunkt ikke nogen positiv passagerudvikling på banen de kommende år.

Samlet set, og med forbehold for en række usikkerheder, forventes Region Syddanmarks udgifter til Vestbanen de kommende år at stige betydeligt i forhold til de nuværende knap kr. 20 mio. årligt.

Den stigende udgift til Vestbanen vil alt andet lige skulle rummes inden for den nuværende økonomiske ramme til aktiviteter indenfor Miljø, Mobilitet og Uddannelse, og alt andet lige inden for den nuværende ramme til kollektiv trafik hos Sydtrafik og FynBus. Den samlede udfordring har dog en sådan størrelse, at Region Syddanmark næppe alene kan løse udfordringen, og at der vil være behov for dialog med staten.

Den nuværende fordelingsnøgle af rammen til kollektiv trafik følger af den grundlæggende fordelingsmodel, som blev vedtaget af regionsrådet i 2012 og tilpasset med budgetaftalen for 2020. Modellen indebærer, at Vestbanen budgetteres særskilt, og tilskudsrammen til den regionale bustrafik herefter fordeles mellem FynBus og Sydtrafik efter objektive kriterier.

Det bemærkes desuden, at statens bloktilskud til Region Syddanmarks aktiviteter indenfor Miljø, Mobilitet og Uddannelse er baseret på et antal kriterier, herunder antal kilometer privatbane. De ca. 37,5 km privatbane, som udgøres af Vestbanen, udløser således et bloktilskud på ca. 38 mio. af det samlede bloktilskud og bidrag fra kommunerne til Region Syddanmarks aktiviteter indenfor Miljø, Mobilitet og Uddannelse på pt. 548 mio. kr.

Det forventes at den eksisterende bloktilskudsnøgle vil blive revideret i forbindelse med etableringen af Region Østdanmark, men status herfor kendes ikke. Hvis bloktilskudskriterierne og det nuværende investeringstilskud ændres, vil det få betydning for den samlede økonomi. Statens drøftelser vedrørende GoCollective kan også få betydning for økonomien.

Afslutningsvis bemærkes, at den aktuelle udfordring vedr. betydelige investeringer på Vestbanens infrastruktur de kommende år, er sammenfaldende med situationen på de øvrige regioners lokalbaner, og for den sags skyld også de statslige regionale banestrækninger.

Analysens datagrundlag og opbygning er som nævnt fastlagt ud fra et hensyn til at være et direkte sammenligningsgrundlag med den tilsvarende analyse udarbejdet vedr. lokalbanerne i Østdanmark. Dette er væsentligt, hvis analysen skal kunne indgå i regionernes videre dialog med regeringen. Det foreslås på den baggrund, at analysen fremsendes til Danske Regioner med henblik på at indgå i den videre dialog med regeringen vedr. rammevilkår for lokalbanerne, herunder de økonomiske vilkår.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse anbefaler regionsrådet:

At orienteringen tages til efterretning.

At Danske Regioner opfordres til at fortsætte dialogen med regeringen med henblik på at søge afklaring af rammevilkår for lokalbanerne, herunder de økonomiske vilkår.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag 1: Baggrundsinformation om Vestbanen

Bilag 2 Infrastruktur- og klimaanalyse Vestsjællandske lokalbaner 2026

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 7: Godkendelse af tilskud til analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter

26/11034

Resumé

I budgetaftalen for 2026 blev der afsat en ramme på 2 mio. kr. til at arbejde med udviklingstiltag på mobilitetsområdet. Administrationen indstiller, til, at Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse anbefaler regionsrådet, at der af denne ramme anvendes kr. 300.000 til, sammen med Sydtrafik og Vejle Kommune, at analysere effekterne af forsøg med billigere billetter (15 kr. billet) på bybusser, lokalruter og regionale ruter i hele Vejle Kommune.

Sagsfremstilling

Som en del af budgetaftalen for 2026 blev der afsat en ramme på 2 mio. kr. til at arbejde med udviklingstiltag på mobilitetsområdet. Forslag om tilskud til gennemførelse af ”Analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter” er første del af udmøntning af denne ramme.

Billigere eller gratis billetter i den kollektive trafik fremhæves fra flere sider som et interessant virkemiddel til at få flere passagerer i den kollektive trafik, og i mange kommuner er der igangsat forsøg med billigere eller gratis kollektiv trafik på lokale ruter. Flere fynske kommuner har således igangsat forsøg med gratis bustransport på lokale ruter, først og fremmest skoleruter. I Odense har der også været forsøg med billigere 10 kr. og 15 kr. billetter i bybusser og letbanen. Senest har Fredericia Kommune i sommeren 2025 igangsat et forsøg med gratis billetter på alle de lokale ruter i kommunen, inkl. bybusserne, dog ikke på regionale ruter.

Ingen steder har forsøgene dog omfattet regionale busruter. Ligeledes har der ikke været gennemført analyse af de bredere mobilitetseffekter af sådanne forsøg, herunder hvor evt. flere kollektiv rejsende kommer fra. Hidtidige evalueringer har i store træk fokuseret på, hvor mange ekstra passagerer, der er kommet i de pågældende busser, men har ikke nærmere undersøgt hvordan billigere billetter påvirker brugen af den kollektive transport, og om det tiltrækker nye passagergrupper. Hvis det (som forventet) genererer flere passagerer, er det f.eks. interessant om disse passagerer kommer fra bilen, fra cykel eller gang eller nuværende buspassagerer, der tager flere ture.

Aktuelt har Vejle Kommune besluttet, i en toårsperiode fra sommeren 2026, at indføre en 15 kr. billet på alle busruter i hele Vejle Kommune, dvs. både bybusser, lokalruter og regionale ruter. Forsøget indebærer, at uanset hvor lang rejsen er indenfor Vejle Kommune, og uanset om der er tale om en regional rute, en bybus eller en lokal rute, så bliver det muligt at rejse for 15 kr. Vejle Kommune har samtidig besluttet at kompensere for de manglende indtægter på de regionale ruter, som forsøget medfører. Da Vejle 15 billetten kun vil være gældende i Vejle Kommune, er Sydtrafik ekstra opmærksom på at sikre god kommunikation for rejsende på regionale ruter, der krydser kommunegrænsen. Forsøget gælder ikke på togstrækninger i Vejle Kommune.

Det aktuelle forsøg i Vejle Kommune giver en unik mulighed for at analysere effekterne af billigere billetter på tværs af bybusser, lokalruter og regionale ruter, og administrationen har derfor med Sydtrafik og Vejle Kommune drøftet muligheden for i samarbejde at gennemføre en bred analyse af, hvad billigere busbilletter betyder mht. mobilitetsadfærdsændringer. Ud over hvorvidt det betyder flere passagerer, inkluderer analysen en kortlægning af hvilke kunde grupper, der reagerer på billigere billetter (fx alder, køn, beskæftigelse, formål med rejse), samt hvordan de før rejste (fx gang, cykel eller bil), samt hvilke præferencer passagererne har, hvis de skal bruge bussen mere, fx billettyper, frekvens, rejsetid, rettidighed eller pris.

Der gennemføres derfor før- og efteranalyse af mobilitetsadfærden for buspassagerer, bilister og cyklister, med henblik på at opnå større viden om, hvilke bredere mobilitetseffekter billigere billetter har. Vejle Kommune har til hensigt at kigge på evt. ændret omfang af bil- og cykeltrafik, med før- og eftertællinger, Sydtrafik vil levere før- og eftermålinger af antallet

af buspassagerer på de forskellige ruter i Vejle Kommune, og det foreslås at Region Syddanmark finansierer et eksternt analysefirma til at gennemføre kvalitative før- og efteranalyser af buspassagerernes præferencer og adfærd. Den samlede analyse vil desuden inkludere erfaringsopsamling med tilgængelig viden fra øvrige forsøg med billigere billetter i fx Fredericia, Odense og Aarhus.

Det foreslås på den baggrund, at der bevilges kr. 300.000 til finansiering af en analyse af mobilitetseffekter af billigere busbilletter på regionale og lokale busruter i Vejle Kommune, som følge af indførelse af 15 kr. billet i en toårs periode. Midlerne finansieres af den i budgetaftalen for 2026 afsatte ramme på 2 mio. kr. til at arbejde med udviklingstiltag på mobilitetsområdet.

Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse vil blive orienteret om analysen, når den foreligger.

Indstilling

Det indstilles, at Udvalget for miljø, mobilitet og uddannelse anbefaler regionsrådet,

at der anvendes kr. 300.000 fra rammen på 2 mio. kr. til udviklingstiltag på mobilitetsområdet til sammen med Sydtrafik og Vejle Kommune at analysere effekterne af forsøg med billigere billetter (15 kr. billet) på bybusser, lokalruter og regionale ruter i hele Vejle Kommune.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Indstillingen anbefales over for regionsrådet.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 8: Godkendelse af udarbejdelse af et initiativkatalog til den nye råstofplan #

25/13957

Resumé

For at udmønte strategien i råstofplanen har de seneste planer indeholdt en række politisk vedtagne indsatsområder for at prioritere arbejdet frem mod næste råstofplan.

For at gøre råstofplanen mere robust og langtidsholdbar og samtidig give mere fleksibilitet i forhold til politisk prioritering, foreslås det, at indsatser og initiativer flyttes over i et initiativkatalog, der udarbejdes sideløbende med planarbejdet og vedtages politisk.

Det indstilles, at udvalget drøfter udarbejdelse af et katalog med initiativer til understøttelse af råstofplanens strategi samt, at udvalget godkender, at initiativkataloget vedtages samtidigt med den nye råstofplan.

Sagsfremstilling

Råstofplanen indeholder en strategi for forsyningen med sand, grus, sten og forskellige lerarter. Desuden indeholder planen en række overordnede retningslinjer for indvinding og efterbehandling og for de udlagte grave- og interesseområder.

For at udmønte strategien har de seneste råstofplaner indeholdt en række indsatsområder, som regionsrådet vedtog, at der skulle arbejdes med i planperioden. Gennem indsatserne kan der arbejdes med tiltag, der gør grundlaget for næste plan bedre, og der kan arbejdes med initiativer, der er inden for det politiske råderum, men som ikke direkte kan reguleres gennem arbejdet med råstoflignelser.

I den gældende plan er indsatsområderne inden for emnerne bæredygtig råstofforvaltning, partnerskaber om efterbehandling og geologisk kortlægning med henblik på afklaring af eksisterende råstofområder og sikring af den fremtidige forsyning.

De nuværende indsatser følger vedtagelsen af en råstofplan. For at gøre den nye råstofplan mere robust og fremtidssikret, foreslås det, at politiske ønsker, indsatser og andre ikke-lovbundne initiativer beskrives i et separat, politisk vedtaget initiativkatalog. Initiativkataloget skal kunne revideres løbende for at give mere fleksibilitet og mulighed for politisk prioritering af særlige indsatser og kan f.eks. indeholde tiltag til at øge biodiversitet, genbrug af overskudsjord, projekter og samarbejder om klimaforandringer, rækkefølge for kortlægning af råstofforekomster mv.

Alternativet til at udarbejde et initiativkatalog vil være som hidtil at indskrive eventuelle initiativer i selve råstofplanen. Skulle der i den model fremover være ønske om en revision af initiativerne, så vil det fordrige igangsættelse af en ny råstofplanlægning inkl. forarbejder, offentlig høring, klageadgang med videre.

Det foreslås, at der sideløbende med arbejdet med forslaget til den nye råstofplan, dialogmøder med regionens kommuner samt med input fra høringen af planforslaget samles emner til et initiativkatalog, så det første initiativkatalog kan vedtages sammen med den nye råstofplan. Udvalget vil senere skulle drøfte og beslutte, hvilke initiativer der medtages.

Administrationen vil med udgangspunkt i den nuværende råstofplan på mødet gennemgå eksempler på initiativer, som kunne placeres i et initiativkatalog.

Klimavurdering

Initiativkataloget har ikke i sig selv betydning for klimaet. Det vil dog være muligt at beslutte at igangsætte initiativer inden for cirkulær økonomi, mindre råstofforbrug eller mindre transport, der vil være med til at reducere udledningen af klimagasser.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget drøfter udarbejdelse af et katalog med initiativer til understøttelse af råstofplanens strategi.

At udvalget godkender, at initiativkataloget skal vedtages samtidigt med den nye råstofplan.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Udvalget drøftede udarbejdelse af et katalog med initiativer til understøttelse af råstofplanens strategi og godkendte, at initiativkataloget skal vedtages samtidigt med den nye råstofplan. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 9: Drøftelse af plan for politisk høringsproces og inddragelse af eksterne interessenter for ny jordforureningsstrategi #

26/13052

Resumé

Regionsrådet godkendte på mødet den 23. marts 2026 kommissoriet for udarbejdelse af en ny jordforureningsstrategi. Der forelægges til godkendelse forslag til plan for den politiske høringsproces, jf. kommissoriet. Processen sikrer inddragelse af relevante interessenter fra f.eks. kommuner, forsyningselskaber og interesseforeninger indenfor natur- og miljøområdet.

Udvalgte interessenter inviteres til at deltage på mødet i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse i juni 2026. Høringens form og deltagere drøftes.

Sagsfremstilling

På baggrund af det godkendte kommissorium for udarbejdelse af strategi for jordforurening er det besluttet, at der i forbindelse med processen for den nye strategi skal være dialog med relevante repræsentanter, som påvirkes af regionens indsats og prioritering heraf.

I kommissoriet fremgår følgende afsnit:

”Dialog med samarbejdspartnere

Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse skal sikre en aktiv dialog med de vigtigste samarbejdspartnere på jordforureningsområdet.

Udvalget afholder – med henblik på dialog med de vigtigste samarbejdspartnere – en politisk høring. På høringen fremlægger samarbejdspartnerne deres forslag til politiske prioriteringer på jordforureningsområdet i de kommende år med efterfølgende mulighed for at medlemmerne af udvalget stiller spørgsmål til paneldeltagerne. Blandt samarbejdspartnerne er kommuner, forsyningselskaber, universiteter m.fl.

Et forslag til et program for den politiske høring forelægges Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse.”

Planen for den politiske høringsproces foreslås som følgende:

MMU-møde	Proces
23. april 2026	Godkendelse af plan for politisk høringsproces og -parter for jordforureningsstrategi
18. maj 2026	Temadrøftelse om jordforurening med drøftelse af det politiske handlerum
18. juni 2026	Besøg af eksterne interessenter og høring på udvalgsmøde ift. jordforureningsstrategi

22. september
2026

Første udkast til jordforureningsstrategi drøftes på udvalgs møde

Regionen er bl.a. bundet af de lovgivne indsatsområder grundvand, overfladevand, natur og menneskers sundhed, hvilket bliver opridset på temadrøftelsen om det politiske handlerum på udvalgs mødet i maj. På baggrund af input fra de eksterne parter og de videre drøftelser i udvalget ifm. høringen på mødet i juni, vil der blive udarbejdet første udkast til jordforureningsstrategien.

Der foreslås en samlet tidsramme til strategidrøftelserne for Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse på udvalgs mødet den 18. juni 2026 på 2 timer, heraf med deltagelse af eksterne parter i en time.

Forslag til formen for den politiske høring 18. juni:

- 1. time: Paneldebat med inviterede eksterne interessenter

Der foreslås op til 4 deltagere (fysisk fremmøde) med ca. 5-10 minutters oplæg fra hver, samt efterfølgende plenum med spørgsmål 20-30 minutter fra udvalgsmedlemmerne

- 2. time: Gruppedrøftelser i udvalget uden eksterne

Hver gruppe bestående af 3-5 udvalgsmedlemmer drøfter strategiske prioriteringer i grupper med referent fra administrationen. Drøftelserne tager udgangspunkt i et udvalg af mulige emner og strategiske spørgsmål.

Der laves efterfølgende fælles opsamling og diskussion med referat.

Inputtene fra disse drøftelser anvendes som bidrag sammen med andet materiale til udarbejdelse af et første udkast til den nye jordforureningsstrategi.

Strategien for jordforureningsområdet forventes udarbejdet i løbet af 2026. Det første udkast forventes forelagt og drøftet af udvalget i september 2026.

Administrationen har udarbejdet liste med mulige interessenter, som med forskellige vinkler kan bidrage til en politisk debat om prioriteringer på jordforureningsområdet. Listen er vedlagt som bilag.

Administrationen foreslår, at der udvælges eksterne interessenter, der kan repræsentere de forskellige indsatsområder. Det kan f.eks. være et bestyrelsesmedlem fra et større forsyningsselskab eller fra en brancheorganisation for vandværker, en repræsentant fra en kommunal natur-, miljø- og/eller drikkevandsmyndighed, naturforening eller udvalgte personer fra sundhedsmyndighederne. På baggrund af udvalgets drøftelse af, hvem der ønskes inviteret, vil administrationen efterfølgende arbejde videre med at invitere panelet.

Indstilling

Det indstilles,

At udvalget godkender planen for den politiske høringsproces.

At udvalget drøfter hvilke interessenter, der skal inviteres til den politiske høring.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Udvalget godkendte planen for den politiske høringsproces og drøftede hvilke interessenter, der skal inviteres til den politiske høring. De faldne bemærkninger indgår i det videre arbejde.

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

Bilag - Liste med forslag til mulige eksterne interessenter til den politiske høring 18. juni 2026

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 10: Eventuelt

26/126

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Formanden oplyste, at Martin Schmidt Konradsen og Anne Fabricius er blevet udpeget som næstformand for og medlem af Danske Regioners udvalg for miljø, mobilitet og ungdomsuddannelser. De orienterer udvalget om arbejdet 3-4 gange om året.

Administrationen orienterede om status på sag om råstofgrav med konstaterede ulovlige forhold samt oplyste, at Region Syddanmark på invitation af Sydtrafik og FynBus samt Danske Regioner, sammen med de øvrige regioner har valgt at tilslutte sig netværket SAAM DK, der står for "Strategisk Alliance for Autonom Mobilitet i Danmark" (selvkørende biler).

Tage Petersen deltog ikke i sagens behandling.

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 11: Næste møde

26/126

Sagsfremstilling

Næste møde er mandag den 18. maj 2026 kl. 12-16 i regionshuset.

Mødeplanen for resten af 2026 er:

- Torsdag den 18. juni kl. 10 til senest kl. 16.
- Fredag den 4. september kl. 9-13. Mødet afholdes på Vejen Gymnasium og Erhvervsskole.
- Tirsdag den 22. september kl. 13-17.
- Onsdag den 28. oktober kl. 10-14.
- Mandag den 16. november kl. 8.30-12.30.
- Torsdag den 10. december kl. 13-17.

Udvalgsmødet den 4. september 2026 afholdes på Vejen Gymnasium og Erhvervsskole og starter med et møde med repræsentanter for Vejen Gymnasium og Erhvervsskole.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udvalget for Miljø, Mobilitet og Uddannelse den 23-04-2026

Næste møde er mandag den 18. maj 2026 kl. 12-16 i regionshuset.

Fraværende Tage Petersen, V

Punkt 12: Underskriftsside

26/126

Fraværende Tage Petersen, V